

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Karly Cháberové a soudců JUDr. Dany Černé a Mgr. Jiřího Lifky v právní věci žalobce: **P. Š.**, zastoupen JUDr. Vladimírem Škrétou, advokátem, se sídlem U Soudu 363/10, Liberec, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18.8.2009, č.j. 63479/ENV/09,

t a k t o:

- I.** Žaloba **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 18.8.2009, č.j. 63479/ENV/09, jímž bylo k odvolání žalobce změněno rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 29.6.2009, č.j. ČIŽP/51/OOP/SR01/0811177.026/09/LLH (dále jen „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“), tak, že jeho výrokem č. 2 byla žalobci podle § 88 odst. 1 písm. i) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) uložena pokuta ve výši 100.000,- Kč za správní delikt provedení škodlivého zásahu do významného krajinného prvku bez souhlasu orgánu ochrany přírody. Ve zbývající části bylo odvolání žalobce zamítnuto a napadené rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrzeno.

Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byla žalobci pod bodem 1 výroku uložena pokuta ve výši 500.000,- Kč za správní delikt podle § 88 odst. 2 písm. j) zákona o ochraně přírody a krajiny, kterého se měl žalobce dopustit tím, že v druhé polovině ledna 2008 na pozemcích parc. č. 2319/2, 2336, 2340, 2382, 2236/2, 2236/4 a 411, vše v katastrálním území K. v rozporu se zákazem činnosti vysloveným podle § 66 zákona o

ochraně přírody a krajiny rozhodnutím České inspekce životního prostředí č.j. ČIŽP/51/OOP/SR01/0800796.001/08/LLH ze dne 14.1.2008 provedl plošné kácení souvislých porostů dřevin rostoucích mimo les, čítajících nejméně 530 ks stromů na celkové ploše přesahující 23000 m². Pod bodem 2 výroku byla žalobci uložena pokuta ve výši 400.000,- Kč za správní delikt podle § 88 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně přírody a krajiny, kterého se měl žalobce dopustit tím, že v podzimních měsících roku 2006 na pozemcích parc. č. 261/1 a 264/1 v katastrálním území S., v únoru a březnu 2007 na pozemku parc. č. 592/1 v katastrálním území R. a v listopadu a prosinci 2007 na pozemku parc. č. 2469/1 v katastrálním území K. bez předchozího závazného stanoviska orgánu ochrany přírody provedl plošné kácení souvislých porostů dřevin rostoucích mimo les, a tím škodlivě zasáhl do významných krajinných prvků – údolní nivy Boberského potoka na celkové ploše minimálně 27 000 m² (vykácení nivních porostů na pozemcích parc. č. 261/1 a 264/1 v katastrálním území S. a pozemku parc. č. 2469/1 v katastrálním území K.), vodního toku Boberského potoka v úseku dlouhém nejméně 75 m (vykácení břehového porostu Boberského potoka v rámci kácení dřevin na pozemku parc. č. 261/1 v katastrálním území S.), údolní nivy bezejmenného pravostranného přítoku Dobranovského potoka a jeho zdrojnic na celkové ploše min. 30 000 m² (vykácení nivního porostu na pozemku parc. č. 592/1 v katastrálním území R.), vodního toku – bezejmenného pravostranného přítoku Dobranovského potoka a jeho zdrojnic v úseku dlouhém nejméně 1200 m (vykácení břehového porostu v rámci kácení dřevin na pozemku parc. č. 592/1 v katastrálním území R.). Pod bodem 3 výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně byla žalobci uložena pokuta 800.000,- Kč za správní delikt podle § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny, kterého se měl žalobce dopustit tím, že v období prosince 2007 a ledna 2008 na pozemku parc. č. 1260/4 v katastrálním území L., v období prosince 2007 až března 2008 na pozemku parc. č. 1315/4 v katastrálním území L., v březnu 2008 na pozemcích parc. č. 681/2 a 960/4 v katastrálním území L., v období ledna až března 2008 na pozemku parc. č. 1800/2 v katastrálním území L. a v březnu 2008 na pozemcích parc. č. 82, 2169, 1682/3, 1692/2, 1789/3, 1801/2 a 3194 v katastrálním území K. při plošném kácení souvislých porostů dřevin rostoucích mimo les pokácel bez povolení orgánu ochrany přírody nejméně 1.350 ks stromů. Pod bodem 4 výroku rozhodl správní orgán prvního stupně podle § 86 odst. 2 o náhradním opatření k nápravě a uložil žalobci do 31.10.2010 na pozemcích parc. č. 1800/2 v katastrálním území L. a parc. č. 2236/2 a 2236/4 v katastrálním území K. provést novou výsadbu dřevin v počtu sazenic cca 3000 ks na hektar, v druhovém složení dub letní, lípa srdčitá, jasan ztepilý, javor klen a jilm horský nebo jilm vaz, a na pozemcích parc. č. 592/1 v katastrálním území R., parc. č. 681/2, 960/4 a 1315/4 v katastrálním území L. a parc. č. 2469/1 v katastrálním území K. provést výsadbu dřevin v počtu sazenic cca 1000 ks na hektar v druhovém složení jako výše jako doplnění stávající pařezové, resp. kořenové výmladnosti. Pod bodem 5 výroku rozhodl správní orgán prvního stupně o nákladech řízení.

Žalobce v prvním žalobním bodu namítl, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, jakož i napadené rozhodnutí žalovaného, je nezákonné, neboť správní orgán nesprávně posoudil otázku subjektu deliktního jednání, když dospěl k závěru, že se žalobce dopustil deliktního jednání jako fyzická osoba – podnikatel v přímé souvislosti s výkonem své podnikatelské činnosti. Žalobce namítl, že v rozhodné době byl sice podnikající fyzickou osobou, činil úkony v rámci své podnikatelské činnosti, nicméně rovněž činil úkony, jež s jeho podnikáním žádným způsobem nesouvisely. Vzhledem k tomu, že zákon o ochraně přírody a krajiny v ustanovení § 87 a § 88 rozlišuje přestupky fyzických osob a správní delikty fyzických osob při podnikatelské činnosti, přičemž jednotlivé typy deliktního jednání podrobuje zcela zásadně odlišným sankcím, je podle žalobce nutné naprosto přesně posoudit otázku, zda se žalobce deliktního jednání dopustil v souvislosti s podnikatelskou činností, či

nikoliv. Žalobce namítl, že je sice po formální stránce podnikatelem, v rozhodné době byl držitelem živnostenského oprávnění s předmětem podnikání „koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej“, v rozhodné době však podnikal jako prodejce plastových bazénů. Rovněž je držitelem živnostenského oprávnění s předmětem podnikání „zednictví“ a v rámci prodeje bazénů prováděl i jejich zabudování. Z toho je zřejmé, že přímá souvislost mezi podnikáním žalobce a kácením stromů dána není. Žalobce zejména nesouhlasí s odůvodněním žalovaného, že vztah k podnikatelské činnosti vyplývá z úmyslu žalobce využít vykácené plochy k pěstování rychle rostoucích dřevin. V tomto směru podle žalobce neměl žádné konkrétní podklady – žalobce nikdy neučinil konkrétní kroky k naplnění takového podnikatelského záměru, pokud se někdy vyjádřil, že uvažuje o zmíněném využití pozemků, šlo o předběžné úvahy, jež se nikdy nenaplnily. Za nesprávný považuje žalobce též závěr, že se v případě kácení jednalo o soustavnou činnost – stromy bylo možno pokácet pouze jednou, nikoliv opakovaně. Zakoupené pozemky též nikdy nebyly evidovány jako majetek sloužící k podnikání (obchodní majetek), sloužily žalobci k osobní potřebě a při jejich koupi nevystupoval jako podnikatel. Pokud žalovaný zmiňoval faktury, jež žalobce vystavoval na prodávanou dřevní hmotu, stalo se tak pouze proto, že podnikatelské subjekty, které od žalobce dřevo kupovaly, vystavení faktur požadovaly. Žalobce rovněž poukázal na skutečnost, že pokud by živnostenským oprávněním nedisponoval, rovněž by mohl dřevo vykácet a prodat (k takové činnosti živnostenský list nepotřeboval), je proto otázkou, z jakých podkladů při svém závěru o postavení žalobce žalovaný vycházel. Žalobce je proto přesvědčen, že jeho deliktní jednání mohlo být posouzeno pouze jako některý z přestupků podle § 87 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Jako druhou žalobní námitku uplatnil žalobce argument, že deliktní jednání vytýkaná žalobci pod bodem 1, 2 a 3 výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nejsou samostatnými skutky, ale že jde o jednočinný souběh, neboť vytýkané jednání spolu časově i místně souvisí. Podle žalobce bylo správními orgány jednání uměle rozděleno do tří samostatných správních deliktů.

Pro případ, že soud neshledá tyto námitky důvodnými, vymezil žalobce další námitky proti jednotlivým výrokům týkajícím se jednotlivých správních deliktů kladených žalobci k tíži.

Pokud jde o první vytýkaný delikt, žalobce namítl, že není pravda, že v jeho přítomnosti bylo ústně prezentováno rozhodnutí podle § 66 zákona o ochraně přírody a krajiny. Na jednání Obecního úřadu v K. nebyl v době, kdy mělo být rozhodnutí ústně vyhlášeno, vůbec přítomen a písemné vyhotovení rozhodnutí mu nebylo doručeno na tomto jednání. Z jednání odešel ještě před prezentací tohoto rozhodnutí. Žalobce tedy o zákazu činnosti nebyl zpraven, nemohl proto naplnit skutkovou podstatu vytýkaného správního deliktu. Žalobce provedl kácení dřevin cca do 20.1.2008, rozhodnutí o zákazu činnosti mu bylo doručeno v písemné podobě až 30.1.2008, tedy v době, kdy již bylo kácení provedeno. Přitom žalobce prováděl kácení na základě podle jeho názoru platného rozhodnutí příslušného správního orgánu.

Co se týče druhého deliktu, žalobce namítl, že nebylo zapotřebí vyžadovat závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Žalobce jednal na základě pravomocných povolení ke kácení dřevin, která byla vydána příslušnými orgány. Žalobci je vytýkáno, že si měl být vědom toho, že bylo ke kácení dřevin zapotřebí ještě stanoviska orgánu ochrany přírody. Podle žalobce však z napadeného rozhodnutí nijak nevyplývá, co je podle žalovaného ochranou významného krajinného prvku. Podle žalobce je napadené rozhodnutí

nepřezkoumatelné, neboť z něj není zřejmé, v čem konkrétně žalovaný spatřuje onu speciální ochranu, která měla být věnována významnému krajinnému prvku.

Co do třetího výroku žalobce namítl, že z napadeného rozhodnutí nevyplývá nic konkrétního, z čeho žalovaný usoudil, že není pravdivé tvrzení žalobce, že porosty byly postiženy uragánem, který prošel dotčenou oblastí v zimních měsících roku 2007 a 2008. Správní orgán došel k závěru, že z výsledku svědků vyplývá, že porosty nebyly poškozeny, žalobce však trvá na tom, že poškozeny byly, hrozilo zřícení porostů. Tuto skutečnost ostatně připustilo i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, které konstatuje, že někteří svědci vypověděli v tom smyslu, že přinejmenším část porostů poškozena byla.

Pro případ, že by soud neshledal důvodnými ani tyto námitky žalobce, navrhl žalobce, aby soud přistoupil k moderaci uložených pokut podle § 78 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), neboť výše uložených pokut je podle žalobce zjevně nepřiměřená. Souhrnně k pokutám podle bodu 1, 2 a 3 výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně uvedl, že je třeba přihlédnout ke skutečnosti, že žalobce není odbornou firmou, která se dopustila protiprávního zásahu, že je vlastníkem zasažených pozemků, že se snažil opatřit platná rozhodnutí o povolení kácení dřevin. Žalobce pozemky kupoval jako pastviny, které minulým vlastníkem nebyly obhospodařovány, byly zapleveleny náletem – žalobce chtěl pouze pozemky navrátit původnímu účelu. Pokud jde o jednotlivé správní delikty, žalobce namítl, že u prvního deliktu napadené rozhodnutí neuvádí žádné konkrétní úvahy o přiměřenosti pokuty, žalovaný pouze odkázal na rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, u druhého deliktu byla sice pokuta žalovaným snížena, ale i snížená pokuta je podle žalobce nepřiměřená, pokud se přihlédne ke skutečnosti, že žalobce postupoval na základě pravomocných rozhodnutí o povolení kácení dřevin, a pokud jde o třetí správní delikt, žalobce namítá, že není v jeho majetkových možnostech takovou pokutu zaplatit.

Pokud jde o část výroku pod bodem 4 rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, žalobce namítl, že žalovaný nijak v napadeném rozhodnutí nereagoval na námitku žalobce, že není možné náhradní výsadbu v uvedeném rozsahu realizovat na pozemcích, které již opětovně zarostly v důsledku procesu zmlazování vykácených dřevin.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že v otázce postavení žalobce jako podnikající fyzické osoby vycházel z definice podnikání obsažené v ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“). Podle tohoto ustanovení se rozumí podnikáním soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku. Naplnění těchto znaků žalovaný spatřoval v tom, že žalobce kromě řady pozemků, kde kácení dřevin rostoucích mimo les bylo předmětem řízení o uložení pokuty, získal do vlastnictví ještě velký počet dalších pozemků na území okresu Č. L., kde rovněž byla provedena těžba, přičemž žalobce vytěženou dřevní hmotu zpeněžil. Takto jednal i v dalším období vegetačního klidu (v jiném období, než bylo předmětem rozhodnutí), konkrétně v zimních měsících na přelomu roku 2008 a 2009. Kromě pozemků, které byly předmětem napadeného rozhodnutí, žalobce, jak je žalovanému známo z vlastní činnosti, vlastní cca 50 dalších pozemků v katastrálním území K., 12 pozemků v katastrálním území K. u Č. L. a nejméně 3 pozemky v katastrálním území L. Na podstatné většině těchto pozemků rovněž došlo ke kácení dřevin za účelem prodeje vytěžené dřevní hmoty, a to od roku 2006 do března 2009, vždy v době vegetačního klidu. Téměř ve všech případech se jednalo o pozemky vedené v katastru nemovitostí jako ostatní plochy – neplodná půda, které byly z podstatné

části porostlé souvislými porosty dřevin rostoucích mimo les a které plnily důležité ekostabilizační funkce v krajině. Ve správním spisu jsou též založeny listinné důkazy – jednotná číselná řada faktur za vytěžené dřevo, které byly vystaveny žalobcem s uvedením jeho identifikačního čísla podnikající fyzické osoby. Pokud se jedná o záměr pěstování rychle rostoucích energetických dřevin, uvedl tuto skutečnost žalobce jednotlivým orgánům ochrany přírody (obecním úřadům) do žádostí o povolení kácení dřevin, případně ji uvedl při místním šetření. Žalovaný připustil, že však v této činnosti žalobce nepokračoval. Pojem „při výkonu podnikatelské činnosti“ užitý ustanovením § 88 zákona o ochraně přírody a krajiny je třeba podle žalovaného interpretovat nikoli jen jako vymezení podnikatelského oprávnění v příslušném povolení (např. živnostenském listu), nýbrž jako pojem označující charakter činnosti, která splňuje znaky podnikání ve smyslu § 2 odst. 1 obchodního zákoníku – přitom jednání subjektu nemusí přesně odpovídat vymezenému předmětu podnikání. Obvykle právě protiprávní činnost postihovaná podle § 88 zákona o ochraně přírody a krajiny je nejen v rozporu s veřejnými zájmy chráněnými tímto zákonem, nýbrž i často vybočuje z předmětu podnikání, jak je dán živnostenským oprávněním.

K námitce žalobce týkající se posouzení jeho jednání jako tří samostatných správních deliktů žalovaný uvedl, že v každém ze tří výroků je postiženo jiné protiprávní jednání žalobce spáchané na jiném místě a v jiném čase a zejména šlo o jednání, které narušovalo vždy jiný chráněný veřejný zájem. Ani v jednom případě se nejednalo o situaci, kdy by kácením jedné a téže konkrétní skupiny dřevin rostoucí mimo les byly současně naplněny znaky skutkové podstaty dvou či více správních deliktů – v takovém případě by žalovaný postupoval při ukládání pokuty podle absorpční zásady.

Pokud jde o námitky vůči jednotlivým výrokům, žalovaný namítl, že pro svá tvrzení stran prvního výroku žalobce nenavrl ani nepředložil žádný důkaz, přičemž jeho tvrzení odporují skutečností zřejmým ze správního spisu. Pokud jde o námitky vztahující se k druhému výroku, žalovaný uvedl, že z § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny vyplývá, že ten, kdo zamýšlí zásah, který by mohl vést k poškození nebo zničení nebo ohrožení ekologicko stabilizační funkce významného krajinného prvku, si musí opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Současně zdůraznil, že odpovědnost fyzické osoby při výkonu podnikání je objektivní. Zákon zároveň jednoznačně definuje, co je významným krajinným prvkem (ustanovení § 3 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny a rovněž jednoznačně stanoví povinnost vyžádat si stanovisko i v těch případech, kdy existuje pouze možnost, že by záměr mohl vést k poškození významného krajinného prvku. Pokud jde o námitky vztahující se ke třetímu výroku, žalovaný zdůraznil, že přesně citoval, na základě jakých důkazů měl za vyvrácené tvrzení žalobce, že kácené stromy byly poškozeny uragánem. Nadto žalovaný dospěl k závěru, že i v případě poškození stromů bylo třeba povolení orgánu ochrany přírody, neboť stavem dřevin nebyl zřejmě a bezprostředně ohrožen život a zdraví osob a zřejmě a bezprostředně nehrozila škoda značného rozsahu – jednalo se o dřeviny rostoucí ve volné krajině, mimo blízkost komunikací a staveb. I případné poškození jednotlivých stromů (zejména v okrajích porostů, kde jsou stromy více vystaveny síle větru), nemohlo být důvodem ke kácení více než 1350 stromů na ploše desítek hektarů.

Co se týče výše uložených pokut, u prvního výroku žalovaný zdůraznil, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a rozhodnutí o odvolání tvoří jeden celek, přičemž žalovaný výslovně odkázal na důvody pro stanovení výše pokuty, jak je podrobně popsal správní orgán prvního stupně. Navíc podle žalovaného pomíjí princip omezeného odvolacího přezkumu podle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), podle něhož odvolací orgán správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává pouze

v rozsahu odvolacích námitek. Žalobce přitom v odvolání žádné konkrétní námitky co do výše pokuty neuvedl. Úvahy o stanovení výše pokuty za správní delikt popsany v bodu 2 výroku odvolací orgán popsal v napadeném rozhodnutí. Pokud žalobce co do třetího výroku namítá, že uloženou pokutu není schopen splatit, neboť nedisponuje žádným majetkem a příjmem, lze poukázat na to, že žalobce je vlastníkem desítek hektarů pozemků, prodejem dřeva získaného kácením vyzískal výtěžek v řádu statisíců korun. Pokuta se nejeví nepřiměřená ani s ohledem na značnou ekologickou újmu vyčíslenou odborným posudkem Agentury ochrany přírody a krajiny (více než 70 milionů korun).

Námitky žalobce vůči bodu 4 výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalovaný odmítl s poukazem na odůvodnění napadeného rozhodnutí a zdůraznil, že nápravné opatření ke kompenzaci ekologické újmy bylo uloženo pouze na zlomku protiprávní činnosti zasažených pozemků, neboť skutečně na podstatné většině bylo shledáno, že dojde k samovolnému obnovení porostů v důsledku pařezové či kořenové výmladnosti. Nápravné opatření v podobě provedení náhradní výstavby bylo uloženo pouze na těch místech, kde k takové přirozené obnově nedochází, či k ní dochází nedostatečně. Posouzení, kde má být výsadba provedena, vycházelo přitom z doporučení obsažených v odborném posudku Agentury ochrany přírody a krajiny.

Ze správního spisu vyplynuly, s přihlédnutím k okruhu žalobních námitek, pro věc následující podstatné skutečnosti:

Ze zápisů o inspekčním šetření České inspekce životního prostředí ze dne 9.1.2008, 14.1.2008, 22.1.2008, 4.3.2008, 14.3.2008 a 1.4.2008, vyplývají zjištění, v jakém období, na jakých pozemcích a v jakém rozsahu bylo provedeno kácení dřevin rostoucích mimo les. Vzhledem k tomu, že tato skutková zjištění korespondují s vymezením dotčených pozemků v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (resp. napadeného rozhodnutí žalovaného) a vzhledem k tomu, že tato skutková zjištění nebyla předmětem žalobních námitek, soud upouští pro stručnost odůvodnění od rekapitulace obsahu těchto jednotlivých podkladů.

Obsahem spisu jsou rovněž podklady, které správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí vymezil jako rozhodné podklady pro závěr, že kácení dřevin proběhlo z podnětu žalobce, resp. že žalobce kácení provedl sám, nebo kácení objednal. Ani tyto podklady nebyly činěny spornými, rovněž tak skutkový závěr z nich učinění, proto soud rovněž upouští od rekapitulace této části obsahu správního spisu.

S ohledem na jednotlivé žalobní námitky je třeba z obsahu správního spisu vyzdvihnout následující:

Pokud jde o tuto námitku nesprávného posouzení povahy subjektu deliktního jednání (fyzická osoba versus fyzická osoba podnikající), obsahem správního spisu je výpis dat z registru živnostenského oprávnění v ARES, podle něhož je žalobce držitelem živnostenského oprávnění (živnostenský list vydaný Městským úřadem N. B.), přičemž předmětem živnosti je koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, kromě léčiv a zboží živností vázaných a koncesovaných a zednictví. Správní spis rovněž obsahuje výpis z evidence daňových subjektů, z něhož vyplývá, že je žalobce registrován jako plátcе daně z přidané hodnoty. Dále správní spis obsahuje protokol ze dne 14.1.2008, č.j. ČÍŽP/51/OOP/SR01/0800796.002/08/LLH, v němž je zachyceno vyjádření žalobce, že pozemky v katastrálním území R., L. a K. získal v dražbě od Státního statku B. K., přičemž jeho záměrem je na těchto pozemcích vykácet stávající porosty dřevin a uvolněné plochy

následně využít pro pěstování rychle rostoucích dřevin. Zároveň prohlásil, že příprava ploch pro pěstování rychle rostoucích dřevin po vykácení stávající vegetace bude spočívat v ošetření pařezů arboricidním prostředkem. V protokolu ze dne 23.4.2008, č.j. ČIŽP/51/OOP/0800796.011/08/LLH je rovněž obsaženo vyjádření žalobce, že jeho záměrem bylo na získaných pozemcích vykácet stávající dřeviny a pěstovat na nich rychle rostoucí dřeviny pro energetické využití. Pokud jde o využití vytěžené dřevní hmoty, žalobce uvedl, že malou část hodlá využít jako palivo pro sebe, kmeny však prodává a má v úmyslu dále prodávat prostřednictvím velkých dřevozpracujících firem. Úmysl využít pozemky k pěstování rychle rostoucích energetických dřevin žalobce projevil rovněž v protokolu ze dne 30.10.2007 sepsaného Městským úřadem C. v souvislosti se žádostí žalobce o povolení kácení dřevin.

Obsahem správního spisu je dále soubor podkladů poskytnutých společností F. Č. L., a.s. Z vyjádření této společnosti ze dne 14.5.2008 a 11.12.2008 vyplývá, že společnost od žalobce vykupovala dřevo od ledna 2007 do listopadu 2008, a to na základě kupní smlouvy. Dále uvedla, že za rok 2007 odkoupila od žalobce 1693 m³ dřeva a v roce 2008 1519 m³ dřeva. Společnost F. Č. L., a.s. poskytla rovněž kopie faktur na uvedené množství odkoupené dřevní hmoty, z nichž vyplývá, že je vystavoval žalobce, tyto faktury tvoří ucelenou číslovanou řadu a jsou vždy v záhlaví opatřeny identifikačním číslem žalobce jako podnikatelského subjektu. Údaje o ceně prodávané dřevní hmoty byly na kopiích poskytnutých materiálů znečitelněny.

Co se týče námitky absence rozhodnutí podle § 66 zákona o ochraně přírody a krajiny, z protokolu ze dne 14.1.2008, č.j. ČIŽP/51/OOP/SR01/0800796.002/08/LLH, vyplývá, že se v budově Obecního úřadu v K. konalo jednání za přítomnosti pracovníků správního orgánu prvního stupně, Městského úřadu N. B., Obecního úřadu K., Povodí Ohře, s.p. a žalobce, na němž bylo projednáváno kácení dřevin na pozemcích v katastrálním území R., K. a L. Součástí protokolu je i následující zápis: „*Vzhledem k bezprostřednímu riziku ohrožení či poškození uvedených obecně chráněných částí přírody resp. jejich funkce ...ČIŽP po provedeném řízení na místě podle § 143 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ústně vyhlášeným rozhodnutím zakázala panu P. Š. podle ustanovení § 66 zákona kácet dřeviny všech velikostí na p.p.č. 2382, 2319/2, 2336, 2340, 2236/2, 2236/4 a st.p.č. 411, vše v k.ú. K., stejně jako dát souhlas ke kácení nebo zadat kácení uvedených dřevin třetí osobě. Tento zákaz je platný až do případného vydání souhlasného závazného stanoviska podle § 4 odst. 2 zákona příslušným orgánem ochrany přírody (Městským úřadem N. B.) resp. do odsouhlasení zásahu do ÚSES příslušným orgánem ochrany přírody. Pan P. Š. byl poučen, že toto ústně vyhlášené rozhodnutí je předběžně vykonatelné, lze se proti němu odvolat, odvolání nicméně nemá odkladný účinek. Zároveň mu bylo sděleno, že písemné vyhotovení rozhodnutí obdrží dodatečně. Po ústním vyhlášení rozhodnutí bylo za přítomnosti pana P. Š. vystaveno písemné potvrzení o tomto ústně vyhlášeném rozhodnutí. Pan P. Š. nicméně potvrzení odmítl převzít a podepsat – tato skutečnost byla na potvrzení zřetelně vyznačena a stvrzena dalšími účastníky jednání. Obsahem dnešního jednání byly všechny výše uvedené skutečnosti. Pan P. Š. byl ústnímu projednání věci po celou dobu přítomen. Před konečným sepsáním protokolu jednání opustil a sdělil, že protokol odmítá podepsat převzít bez předchozí rady se svým právníkem.“ Protokol byl podepsán všemi zúčastněnými vyjma žalobce.*

Součástí spisu je dále potvrzení o ústně vyhlášeném rozhodnutí o zákazu činnosti ze dne 14.1.2008, v němž správní orgán prvního stupně potvrdil vydání výše specifikovaného zákazu směřujícího vůči žalobci. Součástí tohoto potvrzení je text: „*Pan P. Š. odmítl převzít*

toto potvrzení o ústně vyhlášeném rozhodnutí. Tuto skutečnost potvrzují: „, přičemž jsou opět uvedeny podpisy všech účastníků jednání, s výjimkou žalobce.

Z hlediska námitky nepotřebnosti závazného stanoviska orgánu ochrany přírody k zásahu do významného krajinného prvku považuje soud za potřebné z obsahu správního spisu vyzdvihnout, že žalobci bylo vydáno Obecním úřadem S. dne 25.9.2006 pod č.j. 545/2006 rozhodnutí o povolení kácení dřevin na pozemku parc. č. 261/1 a 264/1 v katastrálním území S., dále žalobce disponoval rozhodnutím Obecního úřadu R. ze dne 26.2.2007, č.j. 134/2007 o povolení kácení dřevin na pozemku parc. č. 592/1 v katastrálním území R., rozhodnutím Městského úřadu C. ze dne 17.12.2007, č.j. MUC-3398/2007 o povolení kácení dřevin na části pozemku parc. č. 681/2 v katastrálním území L. a na pozemku parc. č. 1181/3 a 1260/3 v katastrálním území L. a rozhodnutím Obecního úřadu K. ze dne 16.11.2007, č.j. CHKO – R 6/2007 o povolení kácení dřevin na pozemcích na území obce K. ve vlastnictví žalobce, s výjimkou pozemků parc. č. 82, 2169, 1684/2, 1692/2, 1789/3 a 1801/2 v katastrálním území K.

Z posudku Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky ze dne 23.3.2009 č.j. 00204/LIB/2008, jakož i z mapových podkladů založených ve spisu vyplývá, že kácením dřevin na pozemcích parc. č. 261/ a 264/1 v katastrálním území S., parc. č. 592/1 v katastrálním území R., parc. č. 681/2 a 960/4 v katastrálním území L. a parc. č. 2319/2, 2336, 2340, 2382 a 2469/1 v katastrálním území K. byly dotčeny nivní porosty a vodní toky. Tento posudek ze zabýval bližší rozsahem a důsledky zásahu do významných krajinných prvků – pokud jde o obsah posudku, správní orgán prvního stupně jej obsáhle citoval v odůvodnění svého rozhodnutí při úvahách o naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle 88 odst. 1 písm. i) zákona ochrany přírody a krajiny a při úvaze o výši pokuty. Odkazy správního orgánu prvního stupně vystihují obsah posudku (jeho pasáže jsou citovány), správní soud proto upouští od jeho podrobné citace, a to i s ohledem na to, že obsah tohoto posudku není předmětem žalobních námitek.

Co se týče námitky poukazující na poškození porostů vichřicí, správní spis obsahuje oznámení žalobce ze dne 14.4.2008 o tom, že provedl kácení porostů dřevin na pozemcích v katastrálním území L. a na pozemcích parc. č. 82, 2169, 1684/2, 1692/2, 1789/3 a 1801/2 v katastrálním území K. z důvodu značného poškození porostů po předchozích vichřicích. Součástí správního spisu jsou protokoly o výsledku svědků, přičemž svědci byli dotazováni i na stav porostů dotčených kácením dřevin (protokoly založeny na č.l. 85 – 89 a 100 – 106 správního spisu). Pokud svědci připouštěli poškození dřevin povětrnostními vlivy, shodně uváděli, že šlo o jednotlivé stromy, nikoliv celé porosty. Již zmiňovaný posudek Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky ze dne 23.3.2009 č.j. 00204/LIB/2008, pokud jde o stav kácených dřevin, konstatoval, že na plochách dotčených kácením nebyly zjištěny příznaky rozvrácení porostů následkem škodlivého činitele (vítr, bouřlivý vítr, vichřice), neboť nebyly zjištěny vývraty stromů, ani známky navrácení vyvrácených kořenových systémů do vzniklých prohlubní v terénu. Ani v okolních porostech nebyl pozorován výskyt vývratů či vrcholových nebo kmenových zlomů, který by nasvědčoval poškození porostů v dotčených lokalitách větrem.

Pokud jde o obsah rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a žalovaného, soud považuje s ohledem na jednotlivé žalobní námitky zdůraznit následující obsah odůvodnění napadeného rozhodnutí v souvislosti s obsahem rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

K otázce povahy subjektu deliktního jednání správní orgán prvního stupně uvedl, že žalobce je držitelem živnostenského oprávnění mj. pro koupi zboží za účelem dalšího prodeje a prodej, je uveden v registru ekonomických subjektů a v registru živnostenského podnikání. Vykácení porostů dřevin na svých pozemcích deklaroval mj. jako součást podnikatelského záměru a získanou dřevní hmotu systematicky zpeněžoval, přičemž na prodej dřevní hmoty vystavoval faktury pod svým identifikačním číslem fyzické osoby – podnikatele. Z toho správní orgán prvního stupně dovodil, že žalobce kácení dřevin a s ním související činnosti provedl v rámci samostatné výdělečné činnosti. Žalovaný v rozhodnutí o odvolání k této námitce uvedl, že s podkladů rozhodnutí je zřejmé, že žalobce prováděl kácení dřevin systematicky a soustavně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku. Ze soustavnosti činnosti podle žalovaného vyplývá, že žalobce stromy kácel za účelem získání surového dřeva k dalšímu prodeji.

K námitce absence zákazu činnosti podle § 66 zákona o ochraně přírody a krajiny Městský soud v Praze konstatuje, že správní orgán prvního stupně v rozhodnutí odkázal na obsah protokolu o ústním jednání ze dne 14.1.2008 a potvrzení o ústně vyhlášeném rozhodnutí o zákazu činnosti. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že tvrzení žalobce, že z jednání odešel dříve, než bylo rozhodnutí o zákazu činnosti vyhlášeno, je v přímém rozporu s obsahem listin správního spisu. Jak z protokolu o ústním jednání ze dne 14.1.2008, tak z písemného potvrzení o ústním vyhlášení zákazu vyplývá, že žalobce byl přítomen ústnímu vyhlášení zákazu kácení dřevin, odmítl však protokol a potvrzení podepsat a potvrzení o ústním vyhlášení rozhodnutí převzít.

Pokud jde o námitky žalobce týkající se výroku ad 2 rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, správní orgán prvního stupně v odůvodnění svého rozhodnutí, že kácením v rozhodnutí vymezených pozemků v katastrálním území S., R., L. a K. byly dotčeny významné krajinné prvky, a to údolní nivy a vodní toky. Podle § 3 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny jsou významné prvky definovány jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotné části krajiny, které utvářejí její typický vzhled nebo přispívají k udržení její stability. Zákon přitom výslovně uvádí, že významnými krajinnými prvky jsou údolní nivy a vodní toky vždy. Správní orgán prvního stupně uvedl bližší charakteristiku těchto významných krajinných prvků s tím, že údolní nivy jsou spjaty s vodním tokem, mají zpravidla podobu rovinného údolního dna, v jehož složení se uplatňují usazené nívny, případně povodňové sedimenty. Údolní nivy mají specifický hydrologický režim ovlivňovaný blízkostí vodního toku, jehož důsledkem je zvýšený obsah vody v půdě až podmáčení terénu. Údolní nivy charakterizuje výskyt vlhkomilné až mokřadní vegetace a na ni vázaných organismů (např. lužní lesy, olšiny apod.) Pozemky (jejich části), na nichž bylo realizováno plošné kácení dřevin, představují typické krajinné prvky v okolí vodních toků (Boberského potoka, bezejmenného pravostranného přítoku Dobranovského potoka a jeho zdrojnic, Svitavky) a odpovídají uvedené charakteristice. Pokud jde o vodní toky, správní orgán prvního stupně uvedl, že z hlediska zájmů chráněných zákonem (ochrana ekologicko-stabilizační funkce) je za integrální součást vodního toku považován jeho břehový porost. Břehový porost vodního toku spoluvytváří životní prostředí organismů, které jsou vázány na vodní tok a mikroklima vodního toku, je prvkem umožňujícím migraci organismů podél vodního toku a zprostředkovává interakci mezi vodním tokem a jeho okolím. Břehové porosty do značné míry determinují pozici vodního toku v krajině, a tím i jeho úlohu ve vodním režimu krajiny. Vzhledem k těmto funkcím podléhají významné krajinné prvky ochraně podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Podle tohoto ustanovení mj. platí, že pokud zásah do významného krajinného prvku může (byť jen potenciálně) znamenat poškození nebo zničení významného krajinného prvku, ohrožení nebo oslabení jeho

ekologicko-stabilizační funkce či narušení jeho obnovy, musí si ten, kdo takový zásah zamýšlí, opatřit souhlasné stanovisko orgánu ochrany přírody. Žádné takové stanovisko v případě žalobce vydáno nebylo. Samotná neexistence závazného stanoviska podle § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny sama o sobě nenaplnuje skutkovou podstatu správního deliktu podle § 88 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně přírody a krajiny, k neexistenci závazného stanoviska musí přistoupit též škodlivost zásahu do významného krajinného prvku. Škodlivost zásahu správní orgán prvního stupně posuzoval na základě kritérií oslabení či ohrožení ekologicko-stabilizačních funkcí či narušení jeho obnovy, a dospěl k závěru, že plošné kácení těchto porostů tato kritéria naplnila. Svůj závěr opřel rozsáhlou citací odborného stanoviska Správy Chráněné krajinné oblasti Lužické hory č.j. 1067/LH/E/06 ze dne 31.10.2006, Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky č.j. 00634/LIB/2007 ze dne 19.11.2007 a posudku Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky č.j. 00204/LIB/2008 ze dne 23.3.2009 (tyto podklady jsou součástí správního spisu; s ohledem na jejich rozsáhlost a s ohledem na to, že žalobce ve vztahu k jejich obsahu nevznáší konkrétní námitky, soud upouští o jejich rekapitulaci s tím, že citace použité v rozhodnutí věrně odráží jejich obsah).

Žalovaný v napadeném rozhodnutí k této námitce uvedl, že podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny si musí ten, kdo zamýšlí zásah, který by mohl vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo k oslabení jeho ekostabilizační funkce, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Zákonnou povinností žalobce bylo takové stanovisko opatřit již ve chvíli, kdy existovala reálná možnost poškození. Z podkladů spisu pak vyplývá, že zásahy, které žalobce provedl, k poškození významných krajinných prvků vedly. Ochrana významných krajinných prvků je samostatným právním nástrojem nezávislým na právních nástrojích k ochraně dřevin rostoucích mimo les, proto povolení orgánů ochrany přírody ke kácení dřevin rostoucích mimo les nemůže závazné stanovisko k zásahu do významných krajinných prvků nahradit. Odpovědnost žalobce za vytýkaný správní delikt je přitom objektivní, s odkazem na dobrou víru (dispozice povoleními ke kácení dřevin) se proto této odpovědnosti nemůže zprostit.

Co se týče výroku ad 3 rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, správní orgán prvního stupně v rozhodnutí vymezil plochy, na nichž bylo provedeno kácení dřevin, aniž žalobce disponoval povolení příslušného orgánu ochrany přírody, vymezil též počet stromů, jejichž obvod kmene ve výšce 130 cm nad zemí překračoval 80 cm. V rozhodnutí uvedl podrobný algoritmus, jak z velikosti pařezů odvozoval obvod kmene v příslušné výšce. Pokud šlo o námitku žalobce vznesenou již v průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně, že ke kácení dřevin přistoupil z preventivních důvodů pro jejich značné poškození povětrnostními vlivy, správní orgán prvního stupně uvedl, že aby bylo možno aplikovat ustanovení § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny, tedy postup kácení dřevin bez povolení, musí být hrozba újmy na životě či zdraví nebo škody značného rozsahu zřejmá a bezprostřední zároveň. Jedná se tak zejména o případy, kdy dojde k náhlé změně stavu dřeviny působením vnějších činitelů, a to v místech, kde tato hrozba reálně existuje, tj. v místech s pravidelným a nevyhnutelným výskytem lidí (lidská obydlí, intravilán obcí, rekreační zařízení apod.), nebo kde se nacházejí nemovitě nebo obtížně přemístitelné objekty vysoké materiální hodnoty. Tyto podmínky nebyly naplněny, neboť plochy dotčené kácením se povětšinou nacházejí v dostatečné vzdálenosti od lidských obydlí, případně ve volné krajině, hrozba zájmům uvedeným v § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny tak nemůže být bezprostřední – u poškozených dřevin existuje dostatečný prostor pro standardní řešení podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Zároveň též podle správního orgánu prvního stupně bylo prokázáno, že tvrzení žalobce o značném poškození porostů se

nezakládalo na pravdě – správní orgán prvního stupně poukázal na závěry odborného posudku Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky (již výše zmiňovaný), vlastní zjištění z inspekčních šetření a svědecké výpovědi.

Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí k této námitce žalobce uvedl, že tvrzení o poškození porostů je přímým rozporu s obsahem svědeckých výpovědí, nadto i kdyby porosty na dotčených pozemcích poškozeny, jak uvádí žalobce, byly, podle žalovaného by takové poškození ještě neodůvodňovalo postup podle některé z výjimek uvedené v ustanovení § 8 odst. 2, 3 či 4 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Pokud jde o žalobcovy námitky týkající se výše uložených pokut a jejich odůvodnění, z obsahu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a žalovaného považuje soud za potřebné vyzdvihnout následující:

Správní orgán prvního stupně vymezil základní kritéria pro uložení pokuty, jimiž jsou podle § 88 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny závažnost protiprávního jednání a rozsah hrozící nebo způsobené újmy ochraně přírody a krajiny. V obecné rovině správní orgán prvního stupně konstatoval, že v případě všech tří deliktů vnímá závažnost protiprávního jednání jako vysokou, neboť porušení zákona bylo mnohočetné a opakované. Zprvu si žalobce sice nemusel být vědom, že porušuje zákon (kácení dřevin na základě povolení, ale bez souhlasného stanoviska k zásahu do významného krajinného prvku), nicméně posléze zcela vědomě bez povolení orgánu ochrany přírody a v rozporu se zákazem činnosti v protiprávní činnosti pokračoval. Kácení dřevin provedl v rámci samostatné výdělečné činnosti za účelem finančního zisku z prodeje dřeva. Z prodeje více než 3200 m³ společnosti F. Č. L., a. s. přitom mohl utržit až několik milionů korun. Proto správní orgán prvního stupně při stanovení výše pokut zohlednil zásadu, že porušování zákona nesmí být ekonomicky výhodné.

Pokud jde o správní delikt podle § 88 odst. 2 písm. j) zákona o ochraně přírody a krajiny, správní orgán prvního stupně zdůraznil, že jde o delikt, který je zařazen mezi delikty vyznačující se typově vyšší mírou závažnosti, jeho spáchání je proto značně společensky nebezpečné. Žalobce se nemůže hájit neznalostí právních předpisů, neboť rámec jeho jednání byl vymezen adresným individuálním správním aktem, z něhož jednoznačně vyplývalo, jaké jednání je přípustné. Žalobce jednal v rozporu se zákazem činnosti cíleným k ochraně přírodních fenoménů a ekologicko-stabilizačních funkcí ve významném krajinném prvku, zákaz porušil v době mezi jeho ústním vyhlášením a písemným vyhotovením. Z věcného hlediska byly provedeným zásahem oslabeny ekologicko-stabilizační funkce dotčených území (význam a rozsah opět správní orgán prvního stupně vymezil citací odborného posudku Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky). Údaje z tohoto posudku podle správního orgánu prvního stupně svědčí o vysokém ekologickém potenciálu dotčených ploch, s ohledem na rychlost obnovy porostu jde o poškození dlouhodobé, přetrvávající několik desítek let. Těmto hlediskům by odpovídala pokuta v horní polovině zákonného rozpětí. Správní orgán prvního stupně však přihlédl je skutečnosti, že se žalobce ke kácení těchto porostů přiznal, z hlediska dotčené plochy je jednání spadající pod správní delikt významné, tvoří však menší část celkového deliktního jednání žalobce, kácení bylo realizováno v období vegetačního klidu a snížení ekologicko-stabilizačních funkcí není nevratné, jakkoliv si vyžádá dlouhé období. S ohledem na to přistoupil správní orgán prvního stupně k uložení pokuty ve výši 500.000,- Kč.

Žalovaný k této úvaze stran výše pokuty v napadeném rozhodnutí uvedl, že výši pokuty považuje za důvodnou, neboť se ztotožnil s úvahami správního orgánu prvního stupně.

Ohledně pokuty za správní delikt podle ustanovení § 88 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně přírody a krajiny správní orgán prvního stupně uvedl, že na vymezených pozemcích bylo kácení dřevin povoleno pravomocnými rozhodnutími příslušných obecních úřadů, žalobce však bez předchozího souhlasného závazného stanoviska orgánu ochrany přírody škodlivě zasáhl do významných krajinných prvků – vodních toků a jejich údolních niv. Následkem toho došlo k narušení půdoochranných a ekologických funkcí dotčených prvků a k poklesu biodiverzity. Jednáním žalobce byla odňata příslušnému orgánu možnost zajistit zákonnou ochranu významných krajinných prvků vydáním závazného stanoviska. Dále poukázal správní orgán prvního stupně na posudek Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, který hodnotil škodlivost zásahu za velmi vysokou, mj. pro značný plošný rozsah omezení ekologicko-stabilizačních funkcí (byly vymezeny konkrétní škodlivé důsledky), přičemž následky škodlivého jsou dlouhodobého charakteru, přetrvávající několik desítek let. Této závažnosti by odpovídala pokuta při horní hranici zákonného rozpětí. Zároveň však bylo zhodnoceno to, že žalobce pokácení porostů přiznal a že oslabení funkcí významných krajinných prvků není nevratné. Pro vykácení stromů dotčených ploch též bylo vydáno povolení, žalobce přitom nebyl upozorněn nepovinnost získat pro zásah závazné stanovisko. S ohledem na tyto skutečnosti zvolil správní orgán prvního stupně pokutu v necelé polovině zákonného rozmezí.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí při úvaze o snížení pokuty vzal v úvahu, že rozhodnutí o povolení ke kácení dřevin vydaná příslušnými obecními úřady byla vadná v tom, že v rozporu s § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny nevyhodnotily dostatečně závažnost důvodů pro kácení a současně nevyhodnotily ekologický a estetický význam dřevin. Žalobci však není kladen k tíži nesprávný postup těchto orgánů, ale skutečnost, že sám nesplnil zákonnou povinnost vyplývající z ustanovení § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Okolnosti, za kterých ke škodlivému zásahu došlo, však podle žalovaného významnou měrou snižují závažnost protiprávního jednání. Potvrdil závěr správního orgánu prvního stupně o značném rozsahu způsobené újmy, a to dokonce v tom směru, že by s ohledem na rozsah způsobené újmy (rozloha cca 57 000 m²) a následek přetrvávající v řádu desetiletí volil sazbu ve výši cca ¾ zákonné sazby. Pokud však jde o závažnost protiprávního jednání, přihlédl ke skutečnosti, že obecní úřady, jako příslušné orgány ochrany přírody kácení dřevin, které byly součástí významných krajinných prvků, v tomto rozsahu povolily. Žalobce, který vycházel z těchto správních aktů tedy po formální stránce naplnil znaky skutkové podstaty správního deliktu škodlivého zásahu do významného krajinného prvku bez souhlasu orgánu ochrany přírody, avšak okolnosti, za kterých k tomu došlo, výrazně snižují společenskou nebezpečnost jeho jednání. Proto žalovaný pokutu za tento správní delikt stanovil ve výši 100.000,- Kč.

Pokud jde o pokutu uloženou za správní delikt podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny, správní orgán prvního stupně zdůraznil, že žalobce bez povolení orgánu ochrany přírody formou holoseče pokácel plochy přesahující 5,5 ha, přičemž některé souvislé holiny mají výměru větší než 2 ha. Správní orgán prvního stupně pro srovnání uvedl pravidla platná pro lesní porosty podle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů, který připouští ve standardních podmínkách velikost holiny max. 1 ha. Mnoho pokácených dřevin dosahovalo značné velikosti a vysokého funkčního a estetického významu. Dřeviny ale neplnily funkce pouze jednotlivě, nýbrž v rámci větších komplexů – porostů. Funkce porostu přitom není součtem funkcí jednotlivých stromů, neboť porost jako celek je

charakterizován dalšími funkcemi, které jsou dány specifickým prostředím porostu. Tyto funkce byly vykácením do značné míry eliminovány. Újmu na společenské hodnotě porostů vyčíslil posudek Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky až na několik desítek milionů korun. Dále správní orgán prvního stupně uvedl, že o nutnosti disponovat ke kácení povolením žalobce věděl. Jako okolnost snižující závažnost dopadu zohlednil správní orgán prvního stupně fakt, že kácení bylo provedeno v době vegetačního klidu a že negativní projevy provedeného zásahu nejsou nevratné. Vzhledem ke značnému rozsahu a vysoké závažnosti protiprávního jednání však byla stanovena pokuta při horní hranici zákonného rozpětí.

Žalovaný k námitce nepřiměřenosti této pokuty uvedl, že pokud se týká závažnosti protiprávního jednání, jde v případě žalobce o jednání vysoce společensky nebezpečné, a to vzhledem ke značnému rozsahu kácení dřevin – kácení bylo prováděno systematicky, po delší časové období, a to za účelem docílení zisku z prodeje dřeva. Z hlediska této závažnosti protiprávního jednání by žalovaný volil výši pokuty rovněž ve $\frac{3}{4}$ zákonného rozmezí. Pokud jde o způsobenou újmu, ztotožnil se žalovaný se závěry správního orgánu prvního stupně s odvoláním na závěry posudku Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky. Podle způsobené újmy by žalovaný volil pokutu až na hranici zákonného rozmezí, pokuta zvolená správním orgánem prvního stupně tak byla hodnocena jako přiměřená.

Poslední okruh žalobních námitek se týká uloženého opatření k nápravě. Správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí zdůvodnil uložení nápravného opatření tím, že vzhledem k charakteru zásahu a rychlosti růstu dřevin budou následky zásahu spočívající v oslabení přirozených funkcí významných krajinných prvků dlouhodobé. K efektivní regeneraci některých ploch v dohledném časovém horizontu je žádoucí přispět vnějším zásahem. Z věcného hlediska není možné navrácení lokalit do původního stavu, neboť kácení dřevin je krokem nevratným. Proto bylo přistoupeno k uložení náhradních opatření k nápravě tam, kde je to potřebné z důvodu nedostatečného potenciálu samovolné regenerace vykácených ploch, nebo kde je to žádoucí z hlediska podpory biodiverzity. Správní orgán prvního stupně odkázal na obsah posudku Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, přičemž dospěl k závěru, že na některých pozemcích (v rozhodnutí definovány) chybí přirozená obnova nebo regenerace z výmladků, pozemky se přitom nacházejí uvnitř nebo v těsném kontaktu s prvky územního systému ekologické stability. Na těchto pozemcích proto byla uložena plošná výsadba dřevin. Na jiných vymezených pozemcích shledal správní orgán prvního stupně žádoucím doplnění stávající pařezové či kořenové výmladnosti výsadbou dřevin o menší hustotě.

Žalovaný k odvolací námitce žalobce, že uložení náhradní výsadby je nelogické, neboť bude vyžadovat opětovné kácení již rostoucích výmladků, uvedl, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně k této skutečnosti (přirozená obnova) přihlédl a uložil náhradní výsadbu pouze na těch pozemcích, kde k obnově prostu přirozenou cestou nedochází nebo dochází v nedostatečném rozsahu či druhovém složení. Uložená výsadba je pouze dílčím příspěvkem ke kompenzaci ekologické újmy, a toto opatření je v souladu s ustanovením § 27 odst. 1 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, jež zakotvuje obecnou povinnost při poškození životního prostředí a způsobení ekologické újmy tuto újmu nahradit, a to primárně uvedením do původního stavu, případně náhradním plněním (včetně peněžité náhrady). Správní orgán prvního stupně se přitom při stanovení opatření k nápravě opíral o závěry posudku Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správním úřadem z hlediska žalobních námitek, uplatněných v podané žalobě a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (podle ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen s.ř.s.). Přitom dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**. Vedly ho k tomu následující důvody:

Zásadní žalobní námitkou je argumentace žalobce, že správní orgán prvního stupně, resp. žalovaný, nesprávně posoudil charakter žalobce jako deliktně jednajícího subjektu, a v důsledku toho jej postihl za správní delikt, ačkoliv byl žalobce ve své vlastnosti fyzické osoby odpovědný nejvýše za přestupek.

Ustanovení § 88 odst. 1 a ustanovení § 88 odst. 2 ve svých návěticích definují deliktně odpovědné osoby, a to slovy: „*orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč (resp. 2 000 000 Kč – pozn. soudu) právnické osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že...*“ Pro závěr o tom, zda se fyzická osoby dopustila protiprávního jednání, jež má znaky správního deliktu, nikoliv přestupku, je tak určující zjištění, zda se protiprávního jednání dopustila „*při výkonu podnikatelské činnosti*“. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“), v ustanovení § 2 definuje živnost obsahově tak, že živností se rozumí soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem. Tato definice tedy klade důraz na to, že jde o skutečnou činnost, která je provozována samostatně, tj. bez vazby na pokyny další osoby, a za účelem dosažení zisku. Obdobně obsahově, nikoliv formálně, vymezoval v rozhodném období podnikání zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, ve svém ustanovení § 2 odst. 1: „*Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku*“. Obdobnou funkční, nikoliv formální definici převzal i s účinností od 1.1.2014 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který v ustanovení § 420 odst. 1 stanoví, že, kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele. Rozhodujícím pro určení vlastnosti „podnikatele“ je tedy zásadně charakter jím prováděné činnosti. Jak správní orgán prvního stupně, tak žalovaný se v tomto ohledu správně zaměřil na definiční znaky podnikatele podle citovaných právních předpisů a posuzoval činnost žalobce z tohoto pohledu. Rozhodnou z hlediska aplikace ustanovení § 88 zákona o ochraně přírody a krajiny v případě fyzické osoby je skutečnost, jakou povahu má její činnost, v jejímž rámci se (i jen nepřímo) dopustí skutku, jenž má znaky správního deliktu.

Ze shromážděných podkladů obsažených ve spisu vyplynulo, že žalobce disponoval živnostenským oprávněním s jedním z nejširších předmětů podnikání, a to koupí zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej – sama o sobě by tato okolnost ve vztahu k vytýkanému deliktnímu jednání nebyla rozhodující, neboť z tohoto předmětu podnikání ještě nutně nevyplývá vnitřní vztah k činnosti, jež se staly základem deliktního jednání. Nicméně dále správní orgány v řízení spolehlivě zjistily, že žalobce: 1) v průběhu relativně krátké doby zakoupil značné množství pozemků s porosty dřevin rostoucími mimo les, 2) od počátku vlastnictví těchto pozemků deklaroval opakovaně záměr využít tyto pozemky k produkci energetických dřevin, 3) přistoupil k plošnému kácení dřevin, přičemž celkový výtěžek dřevní hmoty dosahoval řádově tisíců metrů krychlových, 4) vytěženou dřevní hmotu systematicky

prodával velkoodběrateli, 5) v obchodních vztazích s odběratelem vystupoval jako podnikající fyzická osoba (pod svým identifikačním číslem). Městský soud v Praze souhlasí se závěrem žalovaného, že tyto znaky naplňují výše uvedenou funkční definici podnikání – žalobce prováděl kácení dřevin samostatně, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a především soustavně. Lichá je žalobcová námitka, že znak soustavnosti nelze dovodit, neboť dřeviny lze pokácet jenom jednou – soustavnost žalobcova počínání vyplývá z rozsahu jeho činnosti – pokud nabytý nějaký pozemek, který byl pokryt porostem dřevin rostoucích mimo les, přistoupil na něm vždy v období vegetačního klidu ke kácení, a to kácení plošnému. Zároveň opakovaně vyjádřil, jak vyplývá z výše uvedené rekapitulace obsahu správního spisu, že vytěžené dřevo hodlal z valné části prodat, nešlo tedy o drobné obhospodařování vlastních pozemků, resp. o běžnou údržbu. Nelze též akceptovat žalobcovu námitku, že nikdy nedošlo k realizaci jeho záměru využít vykácené plochy k produkci energetických dřevin. K realizaci tohoto záměru nemohlo logicky dojít, pokud již vůbec přípravné kroky žalobce byly shledány deliktním jednáním, žalobce byl za ně postižen a dokonce mu bylo uloženo nápravné opatření. Za těchto okolností lze těžko předpokládat, že by žalobce pokračoval ve svém deklarovaném záměru. Městský soud v Praze proto tuto žalobní námitku neshledává důvodnou.

Pokud jde o námitku možného jednočinného souběhu žalobcem spáchaných správních deliktů, je třeba konstatovat, že žalobce byl postižen za správní delikt podle § 88 odst. 2 písm. j), § 88 odst. 1 písm. i) a § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny.

Podle § 88 odst. 2 písm. j) zákona o ochraně přírody a krajiny orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 2 000 000 Kč právnické osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že nedodržuje omezení či zákaz činnosti vyslovené podle [§ 66](#) zákona o ochraně přírody a krajiny.

Podle § 88 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně přírody a krajiny orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč právnické osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že provádí škodlivý zásah do významného krajinného prvku bez souhlasu orgánu ochrany přírody.

Podle § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč právnické osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, poškodí nebo zničí bez povolení dřevinu nebo skupinu dřevin rostoucích mimo les.

Z vymezení těchto jednotlivých správních deliktů je zřejmé, že každý z nich má zcela odlišný objekt, vůči němuž může deliktní jednání směřovat – nerespektování zákazu činnosti, zásah do významného krajinného prvku, poškození nebo zničení dřeviny rostoucí mimo les.

O případném jednočinném souběhu by bylo lze v případě takto rozdílných objektů různých správních deliktů uvažovat pouze v případě, pokud by pokácením jedné a téže skupiny dřevin žalobce zasáhl všechny chráněné zájmy. Tak tomu ovšem v případě napadeného rozhodnutí není. Městský soud v Praze se ztotožňuje se závěrem vysloveným ve vyjádření žalovaného, že jak z precizního výroku rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, tak z jeho odůvodnění je zřejmé, že v každém ze tří výroků je postiženo jiné protiprávní jednání žalobce spáchané na jiném místě a v jiném čase a zejména šlo o jednání, které narušovalo vždy jiný chráněný veřejný zájem. Ani v jednom případě dílčího výroku se nejednalo o situaci, kdy by kácením jedné a téže konkrétní skupiny dřevin rostoucí mimo les byly současně naplněny znaky skutkové podstaty dvou či více správních deliktů. Samotný

způsob (modus) deliktního jednání – tedy kácení dřevin rostoucích mimo les, k závěru o jednočinném souběhu nepostačuje, a to především právě s ohledem na zcela rozdílné objekty protiprávního útoku. Ani tuto námitku proto Městský soud v Praze neshledal důvodnou.

Důvodnou neshledal soud ani námitku týkající se výroku ad 1) rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Žalobce opakovaně namítá, že není pravda, že v jeho přítomnosti bylo ústně prezentováno rozhodnutí podle § 66 zákona o ochraně přírody a krajiny. Na jednání Obecního úřadu v K. nebyl v době, kdy mělo být rozhodnutí ústně vyhlášeno, vůbec přítomen a písemné vyhotovení rozhodnutí mu nebylo doručeno na tomto jednání. Z jednání odešel ještě před prezentací tohoto rozhodnutí. Toto tvrzení žalobce však odporuje podkladům obsaženým ve správním spise. Jak již bylo uvedeno v rekapitulaci obsahu spisu, protokolu ze dne 14.1.2008, č.j. ČIŽP/51/OOP/SR01/0800796.002/08/LLH, obsahuje obsáhlé vyličení průběhu ústního jednání dne 14.1.2008, z něhož vyplývá, že žalobce byl jednání přítomen až do okamžiku vyhotovení písemného potvrzení o ústně vyhlášeném zákazu činnosti, a teprve ve chvíli, kdy měl toto potvrzení převzít, odmítl tak učinit a jednání bez podpisu protokolu opustil. Tento průběh děje osvědčili svými podpisy všichni ostatní účastníci jednání. Vzhledem k tomu, že vyhlášený zákaz činnosti měl pro žalobce bezprostředně negativní důsledek, soud přikládá větší výpovědní hodnotu vyličení rozhodných skutečností, jež stvrdili všichni ostatní účastníci jednání, a to především osoby, jež na výsledku jednání nebyly bezprostředně zainteresovány.

Pokud jde o žalobní námitky vztahující se k deliktu podle § 88 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně přírody a krajiny, jak již bylo uvedeno, podle zmiňovaného ustanovení se správního deliktu dopustí ten, kdo provádí škodlivý zásah do významného krajinného prvku bez souhlasu orgánu ochrany přírody. Žalobce namítá, že z napadeného rozhodnutí není zřejmé, „co je ochranou významného krajinného prvku“, napadené rozhodnutí je tak podle žalobce nepřezkoumatelné. Ve vztahu k této námitce je zapotřebí předně uvést, že pojem „významný krajinný prvek“ není pojmem neurčitým, pojmem arbitrárně naplňovaným interpretací orgánů ochrany přírody, ale jde o pojem zákonem definovaný. Podle § 3 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny je významný krajinný prvek ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. **Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy.** Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 zákona o ochraně přírody a krajiny orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků. Zvláště chráněná část přírody je z této definice vyňata. Podle § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny jsou významné krajinné prvky chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. **K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody.** Mezi takové zásahy patří zejména umísťování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů. Podrobnosti ochrany významných krajinných prvků stanoví Ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem. Tedy sám pojem významného krajinného prvku je zákonem o ochraně přírody a krajiny definován, a to tak, že výslovně považuje za všech okolností (aniž je zapotřebí registrace podle § 6 zákona o ochraně přírody a krajiny) za významný krajinný prvek mj. vodní tok a údolní nivu, tedy prvky, do nichž žalobce svou těžební činností zasáhl. Zároveň

zákon v ustanovení § 4 odst. 2 jednoznačně vymezuje jejich ochranu před poškozováním a ničením, jež lze v souvislosti s druhou větou citovaného ustanovení chápat jako ochranu před narušením jejich obnovy a před ohrožením nebo oslabením jejich stabilizační funkce. Správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí na tato ustanovení zákona výslovně poukázal a provedl podrobný rozbor významu jednotlivých zasažených významných krajinných prvků. Nadto pokud zákon sám stanoví, co je to významný krajinný prvek, a zároveň sám stanoví míru a způsob jeho ochrany, nelze považovat za nepřezkoumatelné rozhodnutí, které poukáže na zákonné ustanovení, aniž obšírně reprodukuje jeho obsah. Již ze samotného znění zákona je zřejmé, že žalobcem zamýšlený (a posléze provedený) zásah se dotýkal významného krajinného prvku, a jako takový mohl být proveden pouze za splnění předpokladů podle § 4 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny.

V tomto kontextu je též lichá námitka žalobce, že v dotčených územích významných krajinných prvků prováděl kácení dřevin na základě povolení obecních úřadů ke kácení dřevin rostoucích mimo les. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27.7.2011, č.j. 1 As 86/2011-50, „odpovědnost vznikající na základě § 88 cit. zákona, je odpovědností objektivní; obdobně je tomu ostatně i v případě deliktů odpovědnosti právnických osob a jim naroveň postavených fyzických osob při výkonu podnikání, vznikající na základě řady dalších předpisů z oblasti správního práva. Jestliže je odpovědnost za určitý delikt objektivní, pak se jedná o odpovědnost bez ohledu na zavinění. Znamená to, že otázka zavinění se vůbec nezkoumá. Zkoumá se naplnění obligatorních znaků objektivní stránky v dané věci dotčené skutkové podstaty, kterými jsou jednání, následek a příčinná souvislost mezi nimi. Příčinná souvislost - kauzální nexus - je vztah mezi protiprávním jednáním jako příčinou a škodlivým následkem, který je právě tímto jednáním vyvolán. Ve shodě s doktrínou je přitom jednání příčinou následku pouze tehdy, jestliže by následek bez tohoto jednání nenastal buď vůbec, anebo by bez něho nenastal takovým způsobem, jakým konkrétně nastal.“

Z hlediska odpovědnosti žalobce za vytýkaný správní delikt tak byla rozhodující pouze otázka, zda byly přítomny tyto objektivní znaky skutkové podstaty vytýkaného deliktu. Pokud jde o jednání deliktně odpovědného subjektu, předmětem sporu není, že žalobce provedl kácení dřevin na dotčených pozemcích. Pokud jde o škodlivý následek, jak správní orgán prvního stupně, tak žalovaný dospěl k závěru, že došlo k zásahu do významného krajinného prvku vymezených vodních toků a údolních niv, přičemž tento závěr byl opřen o odborný posudek Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky a žalobce ostatně proti posouzení škodlivosti následku zásahu nevznnesl žádné konkrétní námitky. Rovněž tak kauzální nexus mezi jednáním žalobce a škodlivým následkem byl evidentní. V tomto ohledu je úvaha obou správních orgánů správná a musí se stát základem pro posouzení žalobcových námitek.

Vzhledem k objektivní povaze odpovědnosti za správní delikt vymezený v ustanovení § 88 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně přírody a krajiny by bylo lze považovat jednání žalobce, které mělo za následek zásah do významného krajinného prvku, za přípustné, a tedy neschopné přivodit vznik odpovědnosti za správní delikt, pouze v případě, že by splňovalo právním předpisem stanovené předpoklady přípustnosti takového jednání. Zákon o ochraně přírody a krajiny přitom vymezuje z obecného zákazu škodlivých zásahů do významných krajinných prvků pouze jedinou výjimku, a tou je závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Není přitom sporné, že žalobce takovým stanoviskem nedisponoval. Námitka žalobce směřuje svým obsahem k námitce porušení obecného principu legitimního očekávání. Ani porušení tohoto principu však soud v posuzované věci neshledal. Žalobce narušení tohoto principu spatřuje v tom, že mu bylo kácení dřevin příslušným orgánem povoleno, nelze tedy připustit,

aby jiný orgán takto povolené jednání posléze sankcionoval jako správní delikt. Žalovaný správně poukázal na to, že nelze zaměňovat povolení ke kácení dřevin podle § 8 zákona o ochraně přírody a krajiny a splnění podmínek přípustnosti zásahu do významného krajinného prvku. Povolení ke kácení dřevin je nástrojem k zajištění obecné ochrany dřevin jako samostatně chráněné složky životního prostředí. Podle § 7 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny jsou totiž dřeviny v rámci obecné ochrany chráněny před poškozováním a ničením, pokud se na ně nevztahuje ochrana přísnější (§ 46 a 48) nebo ochrana podle zvláštních předpisů. Postup podle ustanovení § 8 (povolení kácení dřevin, tj. zásah, jenž vede ke zničení obecně chráněné složky životního prostředí) má tedy za cíl umožnit v souladu s požadavky obecné ochrany dřevin takové jednání, které je ve vztahu k dřevinám jinak zakázáno. Povolení ke kácení dřevin vydané podle § 8 zákona o ochraně přírody a krajiny nemá jiný dosah, než prolomení ochrany ve vztahu k této konkrétní složce životního prostředí. O tom svědčí i okolnosti, jež jsou předmětem posouzení v řízení o povolení kácení dřevin podle § 8 odst. 1 věty druhé zákona o ochraně přírody a krajiny (závažné důvody pro kácení, zhodnocení estetického a funkčního významu dřeviny). Pokud kácením dřevin má dojít též k zásahu do jiných složek životního prostředí, které jsou pod obecnou či zvláštní ochranou podle zákona o ochraně přírody a krajiny, musí takový zásah splňovat zároveň podmínky stanovené zákonem o ochraně přírody a krajiny pro ochranu těchto jiných součástí. Bylo-li tedy zjevné, že zásah spočívající ve vykácení dřevin na pozemcích žalobce zasáhne do významného krajinného prvku, bylo pro takový zásah zapotřebí nejen povolení podle § 8 zákona o ochraně přírody a krajiny, ale též souhlasné závazné stanovisko podle § 4 odst. 2 téhož zákona.

Pokud jde o námitku žalobce týkající se správního deliktu podle § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny, žalobce pouze namítá, že z napadeného rozhodnutí nevyplývá nic konkrétního, z čeho žalovaný usoudil, že není pravdivé tvrzení žalobce, že porosty byly poškozeny uragánem, který prošel dotčenou oblastí v zimních měsících roku 2007 a 2008. K této námitce je zapotřebí konstatovat, že jak správní orgán prvního stupně, tak žalovaný v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že z provedených důkazů (posudek Agentury ochrany přírody a krajiny, svědecké výpovědi), bylo zjištěno, že tvrzení žalobce o značném poškození porostů se nezakládalo na pravdě. Úkolem soudu ve správním soudnictví není nahrazovat proces hodnocení důkazů provedený správními orgány, soud se omezuje pouze na přezkum, zda úvahy správního orgánu při hodnocení důkazů jsou dostatečně zdůvodněné, zda mají oporu v obsahu provedených důkazů a zda jde o úvahy odpovídající pravidlům logického usuzování. V tomto ohledu se jeví úvaha jak správního orgánu prvního stupně, tak žalovaného jako postačující, neboť jmenované podklady, jež jsou obsahem spisu, skutečně, pokud vůbec, svědčí pouze pro dílčí poškození jednotlivých stromů, nikoliv celých porostů, jež by vynutilo plošné kácení. Zásadní však je, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí posouvá argumentaci v tom smyslu, že i kdyby porosty na dotčených pozemcích poškozeny, jak uvádí žalobce, byly, podle žalovaného by takové poškození ještě neodůvodňovalo postup podle některé z výjimek uvedené v ustanovení § 8 odst. 2, 3 či 4 zákona o ochraně přírody a krajiny, poukázal přitom na rozsáhlé odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, jež se zejména zabývalo naplněním podmínek výjimky podle § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny. Pokud jde o žalovaným zmiňovaná ustanovení, podle § 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny povolení není třeba ke kácení dřevin z důvodů pěstebních, to je za účelem obnovy porostů nebo při provádění výchovné probírky porostů, při údržbě břehových porostů prováděné při správě vodních toků, k odstraňování dřevin v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy prováděném při provozování těchto soustav a z důvodů zdravotních, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak. Tento důvod u žalobce zjevně nebyl dán, resp. nebyl nikdy ani tvrzen. Podle § 8 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny povolení

není třeba dále ke kácení dřevin se stanovenou velikostí, popřípadě jinou charakteristikou. Tuto velikost, popřípadě jinou charakteristiku stanoví Ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem – v tomto ohledu je třeba poukázat na to, že správní orgán prvního stupně při vymezení vytýkaného skutku nepovoleného kácení pečlivě odůvodnil naplnění skutkové podstaty tohoto deliktu i s ohledem na toto ustanovení, když vymezil způsob, jakým došel k závěru, že kácené dřeviny přesáhly stanovenou velikost (viz výše rekapitulace obsahu rozhodnutí). Konečně pak podle § 8 odst. 4 povolení není třeba ke kácení dřevin, je-li jejich stavem zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu. Jak správní orgán prvního stupně, tak žalovaný ohledně tohoto možného důvodu kácení bez povolení nejen že polemizují a vyvracejí žalobcovo tvrzení o narušení porostů povětrnostními vlivy, ale zejména dovozují, že nebyla naplněna podmínka druhá, a to, že byl jejich stavem zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu. Proti tomuto závěru žalobce nevznesl žádnou konkrétní námitku. I kdyby proto tvrzení žalobce o závadném stavu dřevin bylo pravdivé (a soud opětovně opakuje, že toto tvrzení správní orgány obou stupňů dostatečně vyvrátily), v řízení nevzešly najevo žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly naplnění druhé podmínky ustanovení § 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Pokud jde o část výroku pod bodem 4 rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, žalobce namítl, že žalovaný nijak v napadeném rozhodnutí nereagoval na námitku žalobce, že není možné náhradní výsadbu v uvedeném rozsahu realizovat na pozemcích, které již opětovně zarostly v důsledku procesu zmlazování vykácených dřevin. Tato námitka odporuje jak obsahu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, tak obsahu rozhodnutí žalovaného. Poslední okruh žalobních námitek se týká uloženého opatření k nápravě. Správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí jasně uvedl, že bylo přistoupeno k uložení náhradních opatření k nápravě tam, kde je to potřebné z důvodu nedostatečného potenciálu samovolné regenerace vykácených ploch, nebo kde je to žádoucí z hlediska podpory biodiverzity. Správní orgán prvního stupně přitom odkázal na obsah posudku Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, přičemž dospěl k závěru, že na některých pozemcích (v rozhodnutí byly přesně definovány) chybí přirozená obnova nebo regenerace z výmladků, pozemky se přitom nacházejí uvnitř nebo v těsném kontaktu s prvky územního systému ekologické stability. Na těchto pozemcích proto byla uložena plošná výsadba dřevin. Na jiných vymezených pozemcích, na nichž přirozená obnova probíhá, shledal správní orgán prvního stupně žádoucím doplnění stávající pařezové či kořenové výmladnosti výsadbou dřevin o menší hustotě. Na obdobně formulovanou námitku žalobce jako v žalobě žalovaný uvedl, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně k této skutečnosti (přirozená obnova) přihlédl a uložil náhradní výsadbu pouze na těch pozemcích, kde k obnově prostu přirozenou cestou nedochází nebo dochází v nedostatečném rozsahu či druhovém složení. Proti tomuto diferencovanému odůvodnění žalovaný nevznáší žádnou konkrétní námitku ve smyslu toho, že by byl závěr učiněný z odkazovaných podkladů rozhodnutí o nedostatečné přirozené obnově nesprávný, že faktická situace na zcela konkrétních pozemcích je jiná apod. Za této situace nelze námitku žalobce shledat důvodnou.

Vzhledem k tomu, že soud neshledal námitky žalobce důvodnými, žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Soud neshledává ani prostoru pro úvahu podle ustanovení § 78 odst. 2 s. ř. s., tedy přistoupit k moderaci uložené pokuty. Soud v této souvislosti připomíná, že při přezkoumávání rozhodnutí, jímž byla uložena pokuta za správní delikt, nehodnotí spravedlivost pokuty, nýbrž pouze zkoumá, zda byly splněny podmínky pro její uložení, zda

správní orgán srozumitelně odůvodnil její výši zvolenou ze zákonného rozmezí a zda celkově dbal mezi správního uvážení stanovených mu zákonem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.12.2005, č.j. 4 As 47/2004-87). Přihlédne-li soud k tomu, že preventivní úloha postihu nespočívá jen v účinku vůči žalobci, ale postih musí mít sílu odradit od nezákonného postupu i jiné nositele stejných zákonných povinností, pak tento účinek může vyvolat jen postih odpovídající významu chráněného zájmu, včas a věcně správně vyvozený. Jde-li o finanční postih, musí být znatelný v majetkové sféře delikventa, tedy být nikoli pro něho zanedbatelný, a nutně tak musí v sobě obsahovat i represivní složku. V opačném případě by totiž postih delikventa smysl postrádal. Moderační právo soudu upravené v § 78 odst. 2 s. ř. s., tj. možnost upustit od potrestání či snížení postihu, má proto místo toliko tam, kde jde o postih zjevně nepřiměřený (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2004, č.j. 10 Ca 250/2003-48, publikovaný pod č. 560/2005 Sb. NSS).

Pokud jde o jednotlivé námitky žalobce stran přiměřenosti pokuty, souhrnně ke všem uloženým pokutám uvedl, že je třeba přihlédnout ke skutečnosti, že není odbornou firmou, která se dopustila protiprávního zásahu, že je vlastníkem zasažených pozemků, že se snažil opatřit platná rozhodnutí o povolení kácení dřevin. Žalobce pozemky kupoval jako pastviny, které minulým vlastníkem nebyly obhospodařovány, byly zapleveleny náletem – žalobce chtěl pouze pozemky navrátit původnímu účelu. K těmto námitkám lze pouze uvést, že zákonným kritériem pro úvahu o výši pokuty podle § 88 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny je pouze závažnosti protiprávního jednání a rozsahu hrozící nebo způsobené újmy ochrany přírody a krajiny. Závažnost protiprávního jednání by sice mohla být snížena skutečností, že žalobce není odborníkem v dané oblasti a že si alespoň pro část zasažených území opatřil povolení podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, nicméně tyto skutečnosti ve svých úvahách správní orgán prvního stupně i žalovaný promítl, přičemž závažnost protiprávního jednání spatřoval především v tom, že žalobce co do podstatné části svého jednání věděl, že jedná protiprávně, a přesto tak jednal. Poukaz na to, že žalobce chtěl navrátit pozemky původnímu určení je zcela nové tvrzení, jež nemá oporu ve správním spisu a v kontextu věci je lze považovat spíše za účelové.

Pokud jde o jednotlivé správní delikty, žalobce namítl, že u prvního deliktu napadené rozhodnutí neuvádí žádné konkrétní úvahy o přiměřenosti pokuty, žalovaný pouze odkázal na rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Takový postup nelze považovat za nedostatečné odůvodnění úvahy o výši pokuty – pokud se žalovaný plně ztotožnil s odůvodněním správního orgánu prvního stupně, odkaz na toto odůvodnění z hlediska přezkoumatelnosti rozhodnutí obстоjí, neboť je zřejmé, že žalovaný sdílel úvahy správního orgánu prvního stupně.

U druhého deliktu žalobce namítá, že byla sice pokuta žalovaným snížena, ale i snižená pokuta je podle žalobce nepřiměřená, pokud se přihlédne ke skutečnosti, že žalobce postupoval na základě pravomocných rozhodnutí o povolení kácení dřevin. Touto námitkou se žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí obšírně zabýval – přisvědčil názoru žalobce, že okolnosti, za kterých ke škodlivému zásahu došlo (žalobce jednal na základě rozhodnutí o povolení kácení dřevin podle § 8 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny), významnou měrou snižují závažnost protiprávního jednání jako první kritérium pro úvahu nad výší pokuty. Nicméně zároveň akcentoval druhé kritérium, a to závažnost následku – žalovaný potvrdil závěr správního orgánu prvního stupně o značném rozsahu způsobené újmy, a to dokonce v tom směru, že by s ohledem na rozsah způsobené újmy (rozloha cca 57 000 m²) a následek přetrvávající v řádu desetiletí volil sazbu ve výši cca $\frac{3}{4}$ zákonné sazby. Taková úvaha je z hlediska soudu logická a přiměřená a vzhledem k tomu, že za správní delikt podle

§ 88 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně přírody a krajiny lze uložit pokutu až do výše 1.000.000,- Kč, pokuta uložená ve výši 10 % možného maximálního postihu se s ohledem na závažnost následku protiprávního jednání nejeví zjevně nepřiměřenou.

Pokud jde o třetí správní delikt, tedy pokutu uloženou podle § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny, žalobce namítá, že není v jeho majetkových možnostech takovou pokutu zaplatit. K této námitce však žalobce nepředložil žádná konkrétní tvrzení – nadto nelze přehlédnout, že příslušným správním deliktem byla dotčena převážná část vykácených ploch, přičemž žalobce prodejem získané dřevní hmoty (a lze opětovně poukázat na to, že šlo o objem v řádech tisíců m³) získal značný majetkový prospěch, nadto ze správního spisu vyplývá, že žalobce je vlastníkem rozsáhlého pozemkového vlastnictví. Jak již bylo uvedeno, jde-li o finanční postih, musí být znatelný v majetkové sféře delikventa, tedy být nikoli pro něho zanedbatelný, a nutně tak musí v sobě obsahovat i represivní složku.

Soud proto dospěl k závěru, že uložené pokuty nejsou zjevně nepřiměřené ve smyslu § 78 odst. 2 s. ř. s., a proto návrhu žalobce na moderaci uložených pokut nevyhověl.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 věta první s.ř.s., podle něhož by právo na náhradu nákladů řízení podle úspěchu v řízení příslušelo žalovanému správnímu orgánu. Tomu však žádné náklady řízení podle § 57 odst. 1 s. ř. s. nevznikly, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků na náhradu nákladů řízení nemá právo.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení.

Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. října 2013

JUDr. Karla Cháberová,
předsedkyně senátu